

Kjeltring- stempelet

for digital valuta snart historie?

I Kina er digitale sentralbankpenger i ferd med å bli het vare. I løpet av 3 til 4 år vil det trolig komme en egen europeisk digital sentralbankvaluta.

BJORN HENNING GRANDAL
bhg@finansavisen.no

Kryptovaluta har ikke slått an for de fleste selskapene i Norge. Et av problemene har vært at bankene ikke har klart å tilfredsstille finansstilsynets krav om at Hvitvaskingsloven krav kan følges 100 prosent også ved denne typen transaksjoner.

– Dette er hovedårsaken til at bankene har vist stor skepsis til transaksjoner i kryptovaluta, sier seniormanager i EY Tax & Law, Lasse Meholm.

For noen år tilbake holdt Meholm et foredrag i årskonferansen til Revisorforeningen om blokkjededeteknologi og konklusjonen den gang var at skiftet til en ny type digitale penger vil komme på et eller annet tidspunkt. Nå mener han at dette skriftet nærmer seg.

– Kryptovaluta som bitcoin svinger voldsomt i kurs og har så langt i stor grad vært en spekulasjonsvaluta med et litt frynsete rykte. Nå har vi også fått stabelcoin som har en fast kurs på en til en mot for eksempel norske kroner. Den vil i motsetning til bitcoin også være dekket av en bakenforliggende verdi og kjeltringstemplet vil forsvinne.

Kryptovalutaen libra, som ble etablert av Facebook, er ifølge Meholm et godt eksempel på en velfungerende stabelcoin.

– Den er uinteressant for spekulasjon og fungerer som en transaksjonsvaluta.

Kina drar feltet

«Private» stabelvalutaer er en ting, men det er spesielt bevegelsene mot at sentralbankene utsteder det som kalles digitale sentralbankpenger (DSP), som ifølge Me-

holm gjør at kryptovaluta snart kommer til gangbar vare også for banker, revisorer og regnskapsførere.

– Norges Bank har et prosjekt for DSP, men andre statsbanker som blant annet den svenske ligger langt foran.

Enda lenger fremme i feltet ligger den kinesiske sentralbanken.

– Den kinesiske sentralbanken startet å sende ut digitale sentralbankpenger i et område nord for Beijing med noen titalls millioner innbyggere i april i år. Rundt 9.000 butikker, restauranter og taxiselskaper aksepterer nå at man betaler med DSP og planen videre er å utvide dette med en pilot som treffer rundt 100 millioner mennesker innen utgangen av 2020, sier Meholm.

Kinesernes satsing på DSP er sannsynligvis hovedårsaken til at både europeiske sentralbanker og sentralbanken i USA har



EGEN EUROPEISK DIGITAL VALUTA: – Det vil nok kvil nok kunne gå tre til fire år før det kommer en egen europeisk digital sentralbankvaluta, sier Lasse Meholm.

FOTO: EY



DIGITALE PENGER TIL FOLKET: Den kinesiske sentralbanksjefen Yi Gang er i ferd med å sende ut digitale sentralbankpenger i et område med rundt 100 millioner innbyggere. FOTO: REUTERS/NTB SCANPIX

satt opp farten og kommet med en rekke rapporter og analyser knyttet opp mot digitale sentralbankpenger.

– Det kan vise seg makroøkonomisk ugunstig for et land å ligge etter konkurrerende land i denne utviklingen. Den europeiske sentralbanken legger nå opp til å sette i gang et pilotprosjekt innen neste sommer. Piloten vil trolig foregå ett år eller to og det vil nok kunne gå tre til fire år før det kommer en egen europeisk digital sentralbankvaluta, sier Meholm.

Basert på tokendesign

– Hva vil de nye digitale pengene få å si for regnskap- og revisjonsbransjen?

– De pengene vi har nå kalles kontopenger som befinner seg på en bankkonto i motsetning til kontanter som befinner seg i lommebøkene. Kontopengene er basert på

et balansedesign som betyr at banken din har ansvar for å oppdatere balansen på kontoen din fortløpende i et sentralt datasystem i banken.

Dette betyr at bankene trekker fra når det er utbetalinger og legger til når det er innbetalinger og passer på at balansen er oppdatert slik en man ikke bruker mer enn en har.

– For å finne balansen i dag må du starte med en inngående balanse og trekke fra og legge til alle transaksjoner helst etter riktig datorekkeløse.

De nye digitale pengene fungerer ifølge Meholm helt annerledes. De er basert på et såkalt tokendesign

– De er mer som en digital versjon av kontanter. Hver token har et unikt serienummer slik pengesedler har og som kontopenger er tokenpenger digitalt sporebare, sier Meholm.

Hver transaksjon med token blir stemplet med et tidsstempel og for å finne saldoen på konto vil det være tilstrekkelig å telle antall token slik man teller fysiske penger i en lommebok.

Smarte penger

I tillegg til at design for penger skifter fra balanse til token er det også andre elementer som endrer seg. En av dem er begrepet «smarte» penger eller såkalte smartkontrakter. Smartkontrakter er hverken smarte eller juridiske kontrakter, men et lite dataprogram som plasseres inne i betalingstransaksjonen.

– Da sier vi at pengene er blitt smarte fordi man kan programmere pengene. Noe slikt finnes ikke i dag. For eksempel kan kjøpere av en bolig programmere pengene sine med «overfor to millioner

til selger» dagen etter at rotlegger har verifisert at badegulvet er tett. Da vet også selger at pengene er «låst til seg selv» såfremt badegulvet er i orden.

Meholm tror at det sannsynligvis vil gå minst 3-4 år før de smarte pengene vil treffe norske revisorer og regnskapsførere.

– Ting har en tendens til å ta lengre tid enn du tror, men når det først løsner så går utviklingen til gjengjeld raskere enn du trodde. Det kan se ut som om EU legger opp til et løp som tar tre til fire år, og Norges Bank har i utgangspunktet lagt seg parallelt med det.

I mellomtiden skal regnskapssystemer, kontoavstemming og mange andre ulike prosesser endres.

– Det er nok ikke så dumt å skaffe seg oversikt over mulige konsekvenser av såkalte digitale sentralbankpenger ganske raskt, sier Lasse Meholm.